

У НОВОМЕ САДУ У СРЕДУ 27. ДЕЦЕМБРА 1895.

ГОД. XX.

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 54.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свака о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

ГЛАВНА СКУПШТИНА

ДРУШТВА ЗА СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ 22. ЈУЛА (3. АВГУСТА) 1895.

(Свршетак.)

9. Управни одбор под бр. 103/У. О. о. г. подноси према одлуци лајске главне скупштине под бр. 15/Г. С. ех 1894 на одобрење „Правила о месним позоришним одборима“, којима се по смислу устава друштвеног обележавају права, дужности и делокруг месних позоришних одбора и њихов одношaj према централном управном одбору.

Та „Правила о месним позоришним одборима“ гласе:

Правила о месним позоришним одборима.

§. 1. По смислу §. 23. устава „друштва за српско народно позориште“ установљава се у сваком месту, у које дође српска народна позоришна дружина, месни позоришни одбор из чланова самога друштва, или где таквих нема из других родаљуба.

§. 2. Делокруг месног позоришног одбора.

Месни позоришни одбор:

1. води бригу: о смештају позоришне дружице, о локалу, у ком ће се давати представе, а по потреби и о грађењу арене;

2. скупља претплату на позоришне представе, одређује цене места у претплати и ван претплате, и разређује претплатнике по седиштима;

3. одређује, где ће се продавати улазнице о дану, и ред, по коме ће чланови одборских долазити у вече на касу ради продавања улазница;

4. подељује по својој увиђавности бесплатне улазнице, или улазнице с обајеним ценама онима, који то из каквог му драго узрока заслужују;

5. набавља, по потреби, за представе нужне ствари и позоришни прибор;

6. прегледа од месног позоришног благај-

ника вођене и састављене рачуне о примању и издавању позоришне дружине и после прегледања шаље их управном одбору с потврдом, да их је прегледао;

7. бира, у договору с управитељем, позоришна дела, која жели да се представљају; али сам ред, по ком ће се изабрана позоришна дела приказати, одређује управитељ или заменик му.

§. 3. Месни позоришни одбор има свог председника или заменика му, бележника, благајника и онолико чланова, колико се, према месним приликама, за потребно нађе.

§. 4. О председнику.

Председник, или у препреци заменик му, сазива седнице месног позоришног одбора по потреби, у њима председава и води бригу о томе, да се изврши, што се закључи.

§. 5. О бележнику.

Бележник пише записник, издаје изводе из њега и обавља целу пренписку.

§. 6. О благајнику.

Благајник води дневник о примању и издавању позоришне дружине, прима сав приход од представа, а тако исто и претплату и о свему том положаје после рачун месном позоришном одбору.

Благајник прима о дану сваке представе од делође позоришног улазнице за продају по списку и предаје у вече непродане улазнице по списку члану одборском, који је одређен да буде на каси.

§. 7. О члановима одборским.

Сваки члан, који је одбором одређен да буде у вече на каси, прима од месног позоришног благајника по списку о дану непродане улазнице, продаје их у вече на каси, потписује с

деловођом позоришним, као контролом, дневне извештаје о примању и издавању на каси, и предаје преостали новац месном позоришном блајнику.“

Предложена „Правила о месним позоришним одборима“ одобравају се, и управни се одбор упућује, да се по њима управља.

10. Управни одбор под бр. 98./У. О. о. г. јавља, да су сви чланови српске народне позоришне дружине поднели молбу: да се одустане од наредбе скупштинске под бр. 13./Г. С. ех 1894 у погледу уплате 3% од плате им у пензиони глумачки фонд, пошто би то било много за њих, да поред укинутих корисника уплаћују и процене од својих малих плати.

Управни одбор, уважавајући ову молбу свих глумаца, подноси скупштини овај предлог:

да се за сад одустане од наређења лајске скупштине под бр. 13./Г. С. ех 1894 да глумци уплаћују, према правилима, 3% од своје плате у пензиони глумачки фонд, пошто су им и онако већ одузете кориснице (одлуком скупштинском под бр. 12./Г. С. ех 1894), које се узимају за пензиони глумачки фонд, па није право да уплаћују још и процене.

Прима се предлог управнога одбора, те се за сад одустаје од наређења скупштинског под бр. 13./Г. С. ех 1894 у погледу уплаћивања 3% у пензиони глумачки фонд.

Према томе упућује се управни одбор, да за сад до даље наредбе не извршује наређење

§. 3. „Правилâ за пензиони фонд“ у погледу одбијања 3% глумцима од плате.

11. Управни одбор под бр. 99./У. С. о. г. јавља, да су сви чланови српске народне позоришне дружине молили, да им се ове године одobre ферије или одмор од месец дана; али им управни одбор није ту молбу за овај мах уважио из разлога, што то не допушта стање фонда друштвеног и што им је у прорачуну предложена повишица плате.

Узима се одобравајући на знање.

12. По предлогу члана Стевана Јовића — париче се и ставља у записник захвалност наченику друштвеном дру Лази Станојевићу на ревносном и родољубивом раду и заузимању његовом оком напретка овога народног просветног завода,

13. Пошто ипје даље пријављен и један предлог у смислу пословнога реда, то председник напомиње, да је скупштина свршила свој рад и позива, да се изаберу десет чланова који ће оверити и потписати скупштински записник.

За оверење скупштинског записника би рају се ови чланови: Паја Гостовић, др. Јован Велимировић, Гавра Плавшић, Андрија М. Матић, др. Милан А. Ђорђић, др. Сима А. Ђорђић, Милош Николић, Младен Максимовић, Васа Јовановић и Никола Продановић.

14. Председник захваљује члановима на дојаску у скупштину — и завршије седницу скупштинску у $12\frac{1}{4}$ сахата у подве.

ИСТИКИ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Балканска царица“, приказана 25. децембра о. г.)

И опет се отворише двери храма наше Талије, да се по њему разлежу мили звуци нашег лепог, српског језика, да се у њему оредивотне мелодије песама наших. Ми смо се томе од срца зарадовали, а радост нашу увећало је и то, што се давала „Балканска царица“, кнеза Николе I. Заиста наше позориште није могло свој рад овде лепше и достојније отпочети, него угледним приказом те драме, која је на јуриш освојила до сада свакога Србина, коме јестало до части

и поноса имева српског, до славе, величине и величанства српског. Кнез Никола учинио је одиста велики глас роду, што је допустио, да му народно позориште може приказати тај генијални производ песничког му духа, а народно позориште заслужује сваку похвалу, што „Балканскую царицу“ износи у сјајном виду, а у складној игри наших вредних глумаца, који су и овом приликом уложили били сву снагу своју, сав свој лепи дар и мар, да би само могли бити верни тумачи песникових мисли, па су у томе, нека им је част, потпуно и успели. Сви редом заслужују наше признање, а у првом реду г. Лукићка (Даница), г. Ружић

(Станко), г. Лукић (Дејав), г. Спасић (Борђе). Евала им!

Уживајући у представи „Балканске царице“, пада нам на памет веома интересантно причање нашег песника дра Лазе Костића о добровољачком приказу „Балканске царице“ на Цетињу.

Било је то, — вели г. Лаза Костић, — на Цетињу г. 1888.

Дошла из Млетака кнегиња Даринка са својом ћерком Олгом.

Да их што лепше угости и да покаже својој стрини и родици што му вреди вила, нареди Господар да се удеси у двору његову представа „Балканске царице“.

Једно јутро, ево ти к мени мог старог пријатеља пок. Јове Павловића. (Тада је био министар просвете, управитељ дворских театралних забава, итд.)

Да се примим једне улоге у „Балканској царици!“

— Ја да будем глумац? Је си ли мани?

— Па за што не: сви смо дилетанти!

Те ја у смех, те у снебивање, те у отимање.

Не поможе ништа. Ја пристанем, али само под уветом, да буде најкраћа улога.

На то ми Јова одреди „војводу Јала.“

Елем, спремим се, обучем се, што сам лепше могао, опашем сабљу, калпак на главу, а на јуначке груди златне токе од четири оке, научим својих осам стихова и у мало што се не срушим под силним пљуском одобравања светлих гледалаца.

Кад смо после свршетка изашли пред Господара, да се поклонимо, рећи ће кнез Никола мени: „Како ти лијепо долikuје та ношња. Наручи црногорско одијело у мого кројача, нека ти начини све што љепше може.“

Ја се поклоним и учиним по наредби.

Кнез је платио за то близу 500 фијорина, а могао сам, према његовој понуди, наручити још и најлепше токе, што би га могло стати опет 500 фор. Но узмимо само оно, што сам заиста примио, а не, што ми је понуђено, па ћете видити, да сам ја био највећма паплаћени глумац у свету.

Војвода Јале говори свега осам кратких стихова, од прилике тридесет речи. Подели 500 са 30, долази на реч преко 16 фор. Узми на сваку реч једно на друго 5 слова, имаш преко 3 фор. на свако слово; а кад помислиш, да ми

је понуђено два пута толико, т. ј. 6 фор. на слово, излази да је поклон кнеза Николе био највећи хонорар, што је и кад и ком био понуђен!

— То се зове кнежевски платити!

*
Споменуто скупоцено одело поклонио је др. Лаза Костић нашем народном позоришту, а облачи га наш Ружић као Станко у „Балканској царици.“

ХРВАТСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Спомен-књига хрватског земаљског казалишта“.) С тошим и заносним предговором издао је на свет Никола Андрић вредни драматург хрватског позоришта, ову прекрасну споменицу приликом отварања новога позоришта у Загребу. Дело је то скроз и скроз савесно израђено. Сви су податци марљиво и свестрано прикупљени. Признати је особина Андрићева, да уме писати забавно и поучно. Из прегледа репертоара видимо, да се на хрватској позорници од г. 1840. па до данас одиграло свега 939 комада. Од тога је било 147 оригиналa, и то 10 опера, 4 оперете, 15 трагедија и жалосних игара, 59 комедија, 56 глума и 3 „дивертисмана.“ У свему је приказано, које оригиналних које странних комада, 453 комедије, 311 глума, 67 трагедија и жалосних игара, 54 велике опере, 47 оперета, 7 балета и пантомима. Из Немаца заступљена је најјаче француска књижевност: 242 комада. Од Сарду-а давано је 20 драма, дакле највише; од Дима-а 16; од Фејета 10; од Ожјера 7. Из северне словенске књижевности примљен је 41 комад, а толико исто из талијанске, већином опере. Од словенских опера налазе се у репертоару само две Сметанине, једна Блодекова и једна Хшимијолова. Хрватских оригинала највише су створили: Зајц, Фрајденрајх и Томић.

КР. СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ.

(Репертоар). У кр. српском народном позоришту у Београду одређен је био овај репертоар: У понедеоник, 25. децембра: „Пут око земље за осамдесет дана“. Позоришна игра у 5 чинова, с предигром (дванаест слика), написали А. Д'Енери и Жил Верн, превео с француског Душан Л. Ђокић. — У уторак, 26. децембра: „Врачара“. Чаробна оперета у 3 чина, од М. Милоа, превео с румунског Васа Ј. Живановић. Музика од Д. Јенка. (Дневна представа у $2\frac{1}{2}$ сахата после подне.) — Вечерња представа: „Подвала“. Комедија у пет чинова, написао М. Љ. Глишић.

Издаје управа срп. нар. позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТВО.

3. Представа.

У ДУНЂЕРСКОВОМ ПОЗОРИШТУ.

Ван претплате.

У Новоме Саду, у среду 27. децембра 1895 (8. јан.) 1896:

Стари бака и његов син хусар.

Позоришна игра у 3 чина, с играњем и певањем, написао Ј. Спети, за српску позорницу пре-
радила Ј. Ђорђевић и Л. Илић. — Редитељ: Лукић.

ОСОБЕ:

Црвенко, крчмар	— — —	Филиповић.		
Милка,	}	његова деца	— — —	С. Бакаловићка.
Никица,	}	Доброповић.		
Чича Мја, испужени бака	—	Ружић.		
Ладко, његов син	— — —	Миловановић.		
Букало, певац	— — —	Лукић.		
Ленка, кћи му	— — —	З. Марковићка.		
Хусарски стражментар	— — —	Душановић.		

Хусарски каплар	— — —	Илић.
Стевица, чобанче	— — —	Љ. Душановићка.
Прва } жена	— — —	К. Жикићка.
Друга } жена	— — —	М. Тодосићка.
Први }	— — —	Васиљевић.
Други } сељак	— — —	Стефановић.
Трећи }	— — —	Бакаловић.
Више сељака и сељанака.		

Збива се у селу: први чин: у црвенковој башти и соби; — други чин: четири године
после првог чина у црвенковој крчици; — трећи чин: у шуми до села и у крчици црвенковој.

Ко од наших поштованих претплатника жели своју ложу или своја места и за ову представу задржати, нека изволи ту намеру своју изјавити у књижари браће М. Поповића најдуже до 11 са-
хати пре подне. Претплатници добијају ложу своју или места своја по претплатној цени.

Улазнице могу се добити у књижари браће М. Поповића од 9—12 пре подне и од 3—5 сахата
после подне и после на каси.

Почетак тачно у 7, свршетак у 10 сахата.